

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnilstvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XV.

Ljubljana, v torek, 12. januarja 1932.

štev. 5.

Ob vlaganju davčnih prijav

Te in sledeče dni vlagajo davkoplačevalci prijave za pridobitno. Sestava prijave, dasi po svojem bistvu jako enostavna, dela vendar marsikomu preglavice, preko katerih si težko pomaga.

Prijava je v davčnem priredbenem postopanju važen pripomoček, vendar pa težišče vse priredbe ne leži v prijavi, temveč v — davčnem odboru. Davčni odbor sestavlja poleg predsednika, ki je praviloma šef davčne uprave, za katero posluje davčni odbor, še četvorico članov, od katerih eden zastopa finančno upravo, trije pa davkoplačevalce. Zastopnike davkoplačevalcev izvolijo občinski odbori, razen v Ljubljani, kjer jih imenuje zbornica. — Institucija davčnih odborov, ena najmodernejših pridobitev naše davčne zakonodaje, nudi davkoplačevalcem pri priredbi pridobnine odločilno vlogo. Brez pristanka davčnega odbora je odmera previsokih davkov nemogoča, ako so davčni odborniki, ki naj zastopajo davkoplačevalce, edini, složni in solidarni v izvrševanju svoje častne službe.

Na račun previsokih davkov se čujejo v naši javnosti, posebno proti pridobninici, jako ostre pritožbe. Odgovornost se nalaga na najrazličnejše strani. Deloma se dolži davčno upravo, deloma posamezne davčne uradnike in išče vse mogoče vzroke, samo na davčne odbore se le redki spomnijo, dasi zadene moralna odgovornost za izmero davčnega predpisa pravzaprav samo davčni odbor. Davčni odbor je v svojem sklepanju do cela avtonomen. Vezan je le v toliko, da pri ocenah prometa ne sme iti izpod uradno ugotovljenih podatkov, ako ne more dokazati, da ti podatki niso točni; ima pa do cela prosto roko pri oceni dohodkov. Ako davčna uprava ugotovi, da je trgovec prejel po pošti toliko in toliko gotovega blaga, ne sme, ako nima dokazov za nepravilnost te ugotovitve, v svojem poslovanju iti preko tega dejstva, ima pa pravico, da po svojem prevdarku oceni dohodke iz tako ugotovljenega prometa. Ako trdi davčna uprava, da je trgovec zaslužil od doseženega prometa 10%, sme davčni

odbor brez nadaljnjih dokazil oceniti čisti dohodek tudi z 5% ali 3%. Ako državni zastopnik s tako oceno ni sporazumen, se more pritožiti na reklamacijski odbor.

Pravice članov davčnih odborov so jako obsežne. Od občinskih odborov izvoljeni davčni odborniki, ki imajo v davčnem odboru večino, morejo — kakor rečeno — odločilno vplivati na oceno dohodkov in s tem tudi na izmero davka samega.

Ugotovitev tega dejstva je potrebna posebno v sedanjih težkih časih. Ako primerjamo možnost zaslužka v letu 1930 s kritičnimi prilikami v letu 1931, je jasno, da že v letu 1930 dohodki v gospodarstvu niso bili do cela normalni, v letu 1931 pa so še dalje padli daleko pod normalo. — V davčni praksi se depresija običajno ne upošteva. Davčne uprave kljub depresiji streme za tem, da preje dvignejo nego olajšajo davčno breme. Tako se je n. pr. lansko leto vsled lesne krize odmerilo lesni trgovini in industriji manjše davke, ker so dohodki izdatno padli. Da pa paralizirajo ta izpad, so nekatere davčne uprave pač predlagale za druge stroke toliko višje ocene in znale te predloge uveljaviti tako, da je bil izpad ne le izenačen, ampak da je ponekod končno rezultiral celo nekoliko višji predpis nego prejšnje leto.

Leto 1931, ki je podlaga za odmero davkov za leto 1932, je bilo kritično leto. — Možnost zaslužka je bila jako majhna in zaslužek v vseh strokah razmeroma pičel. Radi tega je tudi plačilna zmožnost davkoplačevalcev padla v taki meri, da bode morala priti do izraza tudi v davčnih predpisih.

Davčne odbore čaka torej v tekočem letu težko delo, da bodo našli med svojimi zapriseženimi dolžnostmi, ki jim nalagajo vestnost in nepristranost, in med plačilno zmoglostjo davkoplačevalcev, katere zastopajo, zlato sredo, da bo na eni strani prišla država do neobhodno potrebnih sredstev, da pa na drugi strani ne bodo naložili davkoplačevalcem bremen, katerih bi ne zmogli.

* * *

Za sklepanje zavarovanj pri domačih zavarovalnih zavodih

Gosp. minister za finance je dne 2. t. m. izdal rešitev, da se za bodoče prepovedujejo zavarovanja v tuji valuti in vezanji polje na kako tujo valuto ali zlato, kakor tudi, da ne smejo naši državljani sklepati zavarovanja pri zavarovalnicah v inozemstvu. S tem je bilo zadovoljeno večletnim zahtevam naših domačih zavarovalnic, ki so zlasti z velikim odobravanjem pozdravile to rešitev g. finančnega ministra. Pa tudi sicer je rešitev vzbudila mnogo komentarjev, iz katerih vseh odseva zadovoljstvo med tako rešitvijo, njeno upravičenost pa nam najbolje osvetljuje članek »Jugoslov. Lloyd«, iz katerega posnemamo:

Istčasno s to rešitvijo je postalo aktualno tudi vprašanje našega novega in enotnega zavarovalnega zakona, kojega načrt je že izdelan ter vprašanje na kak način se bomo v tej stroki najlažje otresli njegovega vpliva.

Zavarovalno gospodarstvo v modernem smislu je nastalo iz socialnih potreb najširših plasti naroda ter tvori danes eden glavnih rezervoirov za sredstva, s katerimi razpolaga narod v svrhu dosege svojih ekonomskih ciljev.

Vsako je pričakoval, da nam bo osvojevanje prineslo ekonomsko samostojnost tudi v tem pogledu ter da bodo oni številni tuji zavodi počasi izginili. Toda pokazalo se je baš obratno: število zavarovanj pri zavodih z inozemskim kapitalom je vedno bolj naraščalo.

Statistični podatki nam kažejo, da smo plačali v l. 1929 tujim zavarovalnicam na premijah sledeče zneske (v milij. Din):

	tuji	domači
	zav.	zav.
življ. zavar.	140·8	25·7
zav. proti požaru	142·4	54·2
zav. proti tatvini	5·3	1·2
zav. proti toči	12·8	1·3
zav. avtov in nezgodno	23·9	1·8
transportno zav.	8·7	2·8

Skupaj 333·8 87·0

Iz tega je torej razvidno, da je naš narod plačal v tem letu preko 333 milijonov Din na premijah tujim zavarovalnim zavodom, dočim je iz istega naslova plačal domačim le 87 milij. Din. Če vzamemo te zneske kot podlogo za približno letno plačane vsote premij tedaj vidimo, da smo tekom 10 let izdali v ta namen okroglo 3 milijarde Din ter da bomo pod temi pogoji v bodočih 10 letih izdali prav toliko. To so porazni rezultati če upoštevamo, da imamo več dobro fundiranih domačih zavarovalnic.

Izgovor, da nam je tuji kapital potreben, tu ne drži, kajti vedeti je treba, da ti inozemski zavodi ustanavljajo pri nas največkrat svoje podružnice z neznatnim kapitalom, ki se pa potem iz naših sredstev okrepe in nato če jih je volja plasirajo ta naš kapital pri nas ter tako dosežejo finančni vpliv na naše gospodarstvo. Mi potrebujemo tuji kapital, toda le tistega, ki prihaja k nam z namenom ustvarjanja.

V drugih državah teh pojavov ne opažamo. Tako je bilo n. pr. vplačanih na Švedskem v l. 1929 komaj $\frac{1}{2}$ toliko premij tujim zavodom kot domačin. Isto je tudi na Portugalskem, medtem, ko so bile v Italiji na tem polju narodnega gospodarstva

iste razmere kot pri nas, proti katerim pa je Italija nastopila že l. 1912 s tem, da je ustanovila Nacionadni zavod za zavarovanje. Ta zavod je sicer državna institucija, velja pa za njegovo poslovanje svobodno tekmovanje z drugimi zavodi edino s to razliko, da morajo biti pri njem pozavarovani vsi v Italiji se nahajajoči zavodi s 90% svojih premij. V dobi od njegove ustanovitve do danes so narasle rezerve zavoda na preko 7 milijard Din; to je lepa svota, ki je ostala italijanskemu gospodarstvu in ki bi bila sicer v posesti inozemcev. V tem času pa se je tudi že toliko spremenil položaj, da je bilo v l. 1929. vplačanih na premijah domačim zavodom 1.523.4 milij. lir, dočim tujim le 121.8 milij. lir; tuje zavarovalnice so torej participirale z manj kot 7% vseh plačanih premij.

Ta številke nam dovolj jasno kažejo kako sijajno se je emancipiralo v tem pogledu italijansko gospodarstvo in otreslo tujega vpliva.

Nastane vprašanje, ali ne bi kazalo ustanoviti tudi pri nas podoben zavod? Gotovo je, da bi domače zavarovalnice imele od tega velike koristi, še večje pa naše celokupno gospodarstvo, kateremu bi bil na ta način zagotovljen lep kapital.

*Izpremembra v Zbornici za TOI
v Ljubljani*

Minister za trgovino in industrijo je razrešil dolžnosti zborničnega člana g. ing. Oskarja Dračarja v Mariboru in na njegovo mesto imenoval generalnega ravnatelja TPD g. Riharda Skubeca v Ljubljani. Nadalje je razrešen kot namestnik g. ing. Anton Klinar in je na njegovo mesto kot namestnik imenovan g. ing. Dračar. Na mesto namestnika pokojnega g. Matije Roma, bivšega načelnika Gremija trgovcev v Kočevju, je imenovan za namestnika veletrgovca g. Josip Verlič v Ljubljani.

Značilen občni zbor

V ljubljanskem obrtniškem društvu je bil odbor orijentiran do cela v smeri ločenih obrtniških zbornic, katere je propagiral tudi v svojem glasilu »Obrtni Vestnik«, v čigar konzorciju je imel večino. V soboto dne 9. t. m. je imelo to društvo svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom podpredsednika Zavoda za pospeševanje obrti g. Rebeka, ki obstoji izključno iz pristašev skupnih zbornic. S to izvolitvijo se je ljubljansko obrtnišvo vsekakor opredelilo za sistem skupnih zbornic, kar moramo v interesu pametnega in razsodnega gospodarskega solidarizma samo pozdravljati.

Tečaj za mizarstvo luženje v Kamniku

Zavod PO Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Kamniku v soboto in nedeljo dne 16. in 17. januarja t. l. celodnevni tečaj za mizarsko luženje in sicer v delavnici gosp. Avgušтина Justina, mizarskega mojstra na Šutni. V tečaju bode predaval učitelj Tehniške srednje šole v Ljubljani gosp. Adolf Dolak. Opozarjamo na ta tečaj mizarske mojstre in pomočnike kamniškega okoliša s pozivom, da se prijavijo za ta tečaj. Prijavo je poslati Obrtni za drugi stavbnih strok v Kamniku neposredno najkasneje do 14. januarja t. l. Pripominjamo, da je prostih samo 30 mest. Pristojbina znaša za mojstre 50 in za pomočnike 25 Din. V primeru, ki bi bil vreden posebnih ozirov, dovolj Zavod na prošnjo izjeme. Vsak udeleženeec mora prinesiti s seboj z vodo brušene deščice raznega lesa v velikosti 10×20 cm in v debelini 6—8 cm (masivne ali furnirane). Po vrstah lesa so potrebni trije komadi češnjevega, 3 hršuvega, 6 bukovega, 5 jelševega, 8 orehovega, 10 javorovega, 10 smrekovega in 17 hrastovega lesa. Na željo dobe udeleženci koncem tečaja potrdilo o udeležbi. Ako bode mogoče se bo s tečajem za luženje združil tudi tečaj za politiranje.

Ne dajmo se begati

Vsakdo se izprašuje, kje tiče pravi vzroki težkih gospodarskih prilik, ki nas tarejo danes v 13. letu po svetovni vojni, ko bi vendar gospodarsko življenje moralo biti že tako urejeno, da bi vsak delaljubiv človek mirno in zadovoljno lahko živel pri svojem poslu. Nam vsem je znano dejstvo, da je svetovna vojna obubožala vse narode, tudi tiste, ki so kot nevtralcii izpočetka vlekli iz nje zavidljive dobičke. Po vojni je prešlo bogastvo iz enih slojev na druge, milijarde premoženja je bilo uničenega, nastopila je prenagljena industrijalizacija, postavile so se naravnost brezsmiselne carinske meje, javne dajatve so se do skrajnosti zvišale, ustvarilo pa se je tudi neko splošno nezaupanje.

Posledica nezaupanja je današnje izredno pomanjkanje gotovine, ki je izginila iz obtoka. To nezaupanje pa ni nezaupanje v naše denarne zavode, ker za to do sedaj ni bilo pri nas nobenega povoda in je vlagateljem dobro znano, da n. pr. pri regulativnih (mestnih, okrajnih, občinskih in banovinskih) hranilnicah nihče ne more izgubiti niti pare, ker poleg hranilničnega imetja jamčijo za vloge in njihovo obrestovanje banovine in občine z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo. Pri posojilnicah — kreditnih zadrugah — z neomejeno zavezo jamčijo člani z vsem svojim premoženjem, in vendar se je prekomerno dviganje vlog pojavilo pri vseh denarnih zavodih brez izjeme.

Vzrok temu pojavu ne more biti nezaupanje v našo valuto. Cene blagu padajo, to kaže da vrednost dinarja raste in da denar višje cenimo, nego smo ga poprej. Splošno je tudi znano, da je dinar stabiliziran in da naš emisijski zavod — Narodna banka — ne bo dopustil inflacije. Vsem tistim, ki so računali na inflacijo, na povečanje obtoka novih bankovcev in na to, da bodo svoje obveznosti lahko poravnali z razvrednotenim papirjem, vsem tem bodi povedano, da so se kruto varali. Inflacije ne bo in dinar se čim dalje bolj uvrščuje.

Vzroke nezaupanja

ali bolje rečeno krize zaupanja je pri nas iskati v splošni zbežanosti in vznemirjenosti, ki je nastala po polomu Avstrijskega Kreditanstalta in nekaterih velikih nemških bank, zlasti pa potem, ko je angleška narodna banka proti vsemu pričakovanju ukinila zlati standard.

Padec angleškega funta v zvezi z dogodki na ameriškem denarnem tržišču je vplival katastrofalno na tečaje vseh vrst vrednostnih papirjev. Milijarde so šle v izgubo in ni se čuditi, ako se je na podlagi čisto še pretiranih časopisnih vesti o teh polomih in o padanju tečajev tudi naših vlagateljev polastila nervoznost, ki so jo spretno širili in izrabljali še razni agitatorji in mešetarji v svoje sebične in nečedne namene. V neopravečenem strahu za svoje prihranke so vlagatelji začeli pritiskati na denarne zavode ter zahtevati od njih svoje naložbe nazaj.

Zakaj so denarni zavodi omejili izplačila?

Kakor je znano, denarni zavodi vloženega denarja ne hranijo v svojih blagajnah, ampak ga posojajo proti za dostni varnosti naprej onim, ki iščejo posojil. V svojih blagajnah obdrže vsak dan le toliko gotovine, kolikor je običajno potrebujejo za prve ure drugega dne. Ker se je izvršil naval vlagateljev nepričakovano kar čez noč, na kar denarni zavodi niso bili s potrebno gotovino pripravljeni, je naravno, da niso mogli ustreči zahtevam vseh dvigateljev in so morali omejiti izplačila vlog. Ta sklep denarnih zavodov je bil povsem potreben in umesten, ker le na ta na-

čin je bilo mogoče doseči, da pride vsak vsaj delno do potrebnega denarja, ne pa samo tisti, ki je jutraj prišel v zavod.

Če bi bilo občinstvo ta korak denarnih zavodov pravilno razumelo ter bi oni, ki denarja ne potrebujejo, tega tudi ne dvigali, in oni, ki imajo na razpolago gotovino, to ne skrivali doma, ampak jo kakor prej zaupali denarnim zavodom, ki so sklenili, da se nove vloge vračajo na zahtevo vsak čas v vsakem znesku, kar tudi store, bi danes omejitve izplačil pri denarnih zavodih sploh ne bilo več. Denarni zavodi bi mogli zopet v redu izplačevati vloge in posojila ter zopet dovoljevati nove kredite. Obrt, trgovina in industrija bi zopet oživel, delavci bi dobili dela, omilila bi se brezposelnost in olajšala beda.

Kdor po nepotrebnem dviga denar ali zadržuje gotovino doma, naj pomni:

1. da ima sam izgubo na obrestih in vabi v hiše tatove in vlomilce;

2. da povzroča nevarnost, da bodo morali denarni zavodi, ako ne bodo dobili od drugod potrebne gotovine za vračanje vlog, začeti odpovedavati in izterjavati posojila. Ker dolžniki posojil ne bodo mogli vrniti, se jim bodo posestva pod ceno prodajala, v največ primerih pa bodo ostala last denarnih zavodov;

3. da ovira obrt, trgovino in industrijo, da odjema delavcem delo, množi brezposelnost in bedo;

4. da bo, če bi do tega prišlo, izgubil njegov denar doma na veljavi najmanj toliko ali pa še več, kakor pa, če ga ima naloženega v denarnem zavodu;

5. da izziva on sam s svojim postopanjem državno oblast, da bo morala nekega dne izdati odredbo, s katero bo prisilila skrivalec denarja, da ga izroče po denarnih zavodih zopet prometu. Ob taki priliki pa se utegne zgoditi, da bodo ravno vsi tisti, ki držijo denar doma in s tem povzročajo zastoj v rednem gospodarstvu, brezposelnost in bedo, utrpeli pri svoji gotovini kak odtegljaj. Opozorjamo na 1. 1919., ko so se žigosali bankovci. Onim, ki so imeli denar naložen v denarnih zavodih, se ni odtegnilo ničesar, kdor pa je gotovino zamenjal ali jo vložil v dnevi, ki so bili določeni za žigosanje, je izgubil 20%.

Bodimo torej razsodni in pametni, ne dajmo se begati in pomagajmo si medsebojno lajšati težko gospodarsko krizo!

Ferdo Jelenc, učitelj na Gostilničarski obrtno-nadaljevalni šoli v Ljubljani.

Kako dvigniti usposobljenost našega gostilničarstva

(Nadaljevanje.)

Sole in tečaji.

Kakor stoji stvar sedaj, nudijo strokovni gostilničarski pouk tri gostilničarske obrtno-nadaljevalne šole (v Ljubljani, Mariboru in Celju) in tečaji, ki jih prireja ljubljanska in mariborska Zveza gostilničarskih združenj in njih članice — zadrage od časa do časa. Tečaji so taki, v katerih se kuhanje ne podučuje, in je potem seveda glavni predmet serviranje, in taki, v katerih se kuhanje podučuje. V teh leži težišče seveda na kuhanju. Na gostilničarskih obrtno-nadaljevalnih šolah kuhanja ni mogoče učiti.

Nasplošno je gostilničarski strokovni pouk zelo težko spraviti v pravo smer. Težkoča tiči v tem, da je gostilničar, kakor smo že pokazali, obrtnik in trgovec obenem, ter je težko najti razmerje v katerem naj se vsaka teh dveh plati pri poduku vpošteva. Kakor stoji stvar danes, je pomaknjeno težišče poduka docela na obrtno plat, to se pravi na kuhanje in serviranje, oziroma samo na serviranje, in to, kar je s tem v zvezi, kakor n.p. poznavanje surovin in drugega materiala, kalkulacija in drugo. To je veliko in je težko, več zahtevati. Vendar je posledica tega netrgovskega duha, ki vlada v vsem gostilničarstvu, dejstvo, da so za vodstvo večjih gostilničarskih podjetij bolj zmožni trgovci, kakor pa natakarji, portirji in kuharji. Trgovski duh pa je tudi natakarju in portirju, ki sta že nastavljenca, potreben, kajti, kakor smo videli, sta ta dva prodajalca v pravem pomenu besede. Zaradi tega je potrebno, da se na trgovsko plat gostilničarskega poklica polaga tudi v šoli večja važnost. S tem bi se učenec bolj seznanil s bistvenim namenom podjetij, katerim služi, ki je rentabilnost. Tudi bi mu zveza in odvisnost pod-

jetij od zunanjega sveta stopili jasneje pred oči. Tisto pa, kar se sedaj uči v notranjem obratovanju, bi zadobilo neko gibanje ter mu postalo bolj umljivo in znanjavedno, ker bi vedel za njegov globlji smisel.

Ako se vzame šolanje gostilničarskega naraščaja v bolj trgovskem duhu, potem pridejo do veljave nekatere poteze gostilničarskega obratovanja, ki so sedaj skrite. V mislih imamo posebno to, da mora gostilna nuditi gostom razen hrane in stanovanja toliko in toliko drugih uslug. Nastavljenec in gospodar morata n. pr. vedeti, kako informirati gosta o vsem, kar ga more kot tujca zanimati. Te informacije morajo biti takorekoč na zalogi in mora tujec vedeti, da jih lahko dobi, sicer se ne bo povrnil več ter šel drugič tja, kjer vé, da so mu na razpolago. Pa tudi hrana in stanovanje se bosta nudila potem pod zboljšano obliko. Ako naj bo gostilniška služba zares dobra, mora biti pri njej udeleženo srce tistega, ki jo vrši. Srca pa manjka vedno zaradi tega, ker dotičnik ne vé, kaj dela, ne vé, kolik je pomen njegovega dela.

Gostilničarski nastavljenec mora poznati pomen svojega dela ne samo za podjetje, temveč tudi za gospodarstvo celega naroda, to se pravi za tujski promet v državi. Vsled tega je treba v šolah polagati veliko važnost na pojasnitev tujsko-prometnih vprašanj. V šolah se mora učenec prožeti s tujsko-prometnim duhom. Že nastavljenec mora v tem pogledu jasno videti, ker drugače njegovo delo ne more biti učinkovito.

Učenec si mora postati svest, da obstoja gostilniška služba iz tisoč in tisoč podrobnosti, in mora dobiti navodila za to, kako tej podrobni službi zadostiti. Tujsko-prometno geografijo Evrope, države in banovine mora dodobra poznati, kajti ena najbolj zanemarjenih službenih panog v gostilni, pa vendar ona mala utež, ki utegne potegniti tehtnico bodisi na našo stran, je dajanje informacij. Vsaka informacija mora biti prvič pametna, drugič pa dana v interesu tujskega prometa. Interes tujskega prometa zahteva, da se dostikrat pomaga tudi sosedu, kajti boljše je, da gre tujec k njemu, kakor da gre sploh iz dežele. Brez sistematične podlage pa je dajanje pametnih in splošno koristnih informacij izključeno. V inozemskih natakarskih krogih se

smatra, da mora vsak natakar vedeti vse proge, po katerih tečejo ekspresni vlaki v Evropi, potem pa tem več, čim ožji krog se potegne. Okolico svojega podjetja mora poznati do pičice. Isto velja seveda za portirje, in za te še v večji meri. Pri nas pa vlada mnenje, da portirju ni treba nič znati. Po tem mnenju se ravna tudi zakon ter ne zahteva od njega dokaza usposobljenosti.

Kot polnovreden gostilniški nastavljenec se smatra povsod šele tisti, ki zna zraven materinega še en svetoven jezik. Tej zahtevi bi se morale tudi vse gostilničarske šole prilagoditi ter nuditi svojim gojencem vsaj podlago za znanje drugega jezika.

V prihodnjem poglavju bomo obravnavali, kaj se dá storiti glede izobraževalnega dela v gostilničarskih krogih in glede nastave v strokovnih vprašanjih.

Priporočam se

Gregorc & Ko.

Ljubljana

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in špirita.

Telefon 22-46. Brzojav: Gregorc. Zahtevajte specialne ponudbe.

SVETOVNA PRODUKCIJA ŽELEZA IN JEKLA

Lanska svetovna produkcija surovega železa in surovega jekla je ogledalo poteka svetovne krize. Produkcija surovega jekla je padla na 57,5 odstotkov one iz leta 1929, produkcija surovega jekla na 55,3%. Največ so utrpeli štode U.S.A.: producirale so le 43,2 odstotkov produkcije surovega železa v letu in 46,7% produkcije surovega jekla. Leta 1929 je bila ameriška produkcija surovega jekla večja od evropske, lani je pa znašala samo še 70% evropske, čeprav je tudi ta zelo padla. Višjo produkcijo kot leta 1929 izkazuje samo Rusija, koje napor v tem pogledu so znani. Sicer sta se pa še najbolj držali Francija in Belgija s skoraj 80 odstotno produkcijo one iz leta 1929.

Indeksne številke londonskega »Economist«-a

Londonski »Economist« navaja zmeraj dvakratno računanje; najprvo do novembra leta 1928 absolutne številke in zraven relativne, pri čemer so številke za leta

1901—1905 enake 100; nato relativne številke od leta 1929 do 1931, pri čemer je povprečnost leta 1927 enaka 100, torej kot pri mednarodnih efektivnih borzah.

Baza	Cerealije in meso	Druga živila (čaj, sladkor)	Tekstilije	Mineralije	Razno (kavčuk, les, petrolej)	Skupaj	Odstotki
Povprečnost 1901—1905	500	300	500	400	500	2200	100
Julij 1914	579-0	352-0	616-5	464-5	553-0	2265	116-6
November 1918	1289-0	782-5	1848-0	903-0	1389-5	6012	282-6
Marec 1920	1508-0	814-0	2974-5	1246-0	1709-5	8352	379-6
Januar 1926	892-5	694-5	1117-0	726-5	758-5	4189	190-4
Marec 1927	880-5	704-0	909-5	725-0	725-0	3944	179-3
December 1927	845-5	716-5	1029-5	620-5	733-0	3945	179-3
Januar 1928	839-0	685-5	1031-0	609-0	722-5	3887	174-7
November 1928	794-0	654-5	1038-0	622-5	726-5	3834	174-3
Baza (povprečnost 1. 1927=100)							
Januar 1929	96-7	89-4	101-3	94-8	91-2	94-7	—
December 1929	92-3	83-6	82-6	92-4	89-2	88-3	—
Januar 1930	89-2	83-1	76-7	92-6	88-0	86-1	—
Junij 1930	82-2	77-8	66-5	82-8	84-1	78-8	—
Avugust 1930	82-5	75-2	61-7	81-5	79-7	76-1	—
December 1930	70-0	71-0	51-4	78-0	75-2	68-7	—
Januar 1931	67-4	69-5	49-2	75-3	72-6	66-3	—
Marec 1931	66-9	67-0	53-7	74-5	69-9	66-2	—
Junij 1931	68-8	60-2	48-4	72-4	68-7	63-6	—
November 1931	70-4	65-4	53-7	74-5	66-6	65-9	—
December 1931	69-0	65-7	52-8	76-7	66-2	65-8	—

Najprvo vidimo, kako so cene od julija 1914 izredno hitro narasle do novembra 1918 in še bolj brezprimerno hitro do marca 1920, nakar so začele odnehavati in so bile v drugi polovici leta 1927 in v letu 1928 skoraj enake, sedem četrtin onih od let 1901—1905 in za ca. 60% nad ceni leta 1914.

Pri drugem oddelku številke moramo biti previdni; kajti če vzamemo za bazo povprečnost leta 1927 s številko 100, moramo vedeti, da so bile cene leta 1927 ca. 185-odstotne onih v letih 1901—1905, kakor nam kaže gornja tabela; in v tej izmeri bi se morale spreminiti vse številke, če bi vzeli za bazo povprečnost let 1901—1905 s številko 100. Primerjanje z

letom 1927 nam pravi, da je bila v preteklem decembru cena cerealij in mesa 69-odstotna one v letu 1927, cena drugih živil 65,7-odstotna, cena tekstilij samo 52,8-odstotna, cena mineralij 76,7-odstotna in cena drugega blaga 66,2-odstotna, skupaj 65,8%. To se pravi: če si dal za vse navedeno blago leta 1927 100 funtov, si jih dal v preteklem decembru samo 66. Hoteč dobiti primerjanje s predvojnimi leti, moramo izvesti gori omenjeno korekturo. Vidimo, da so v zadnjih letih v ceni najbolj padle tekstilije, najmanj pa mineralije. Iz tega si moremo razjasniti marsikakšen pojav v gospodarskem življenju Velike Britanije v zadnjem času.

* * *

Po svetu

Produkcija sladkorja v Jugoslaviji v kampanji 1931/32 ceni Licht na 80.000 ton, kar je 24.000 ton manj kot v seziji 1930/31.

Izvoz cementa iz Jugoslavije v Sirijo je znašal v tretjem lanskem četrtletju okoli 14.000 ton. Prodaja se v Siriji ceneje kot vsak drug cement, tudi ceneje kot ga prodaja domača sirska tovarna cementa.

Delniških bank v Jugoslaviji je 659; njih skupna bilančna svota je izkazana z 20 milijardami Din, rezerve 800 milijonov, vloge 10.300 milijonov.

Veliki mlin Union d. d. v Osijeku bo likvidiral. Bilo je to največje tovrstno podjetje v Jugoslaviji in je eksportiralo zlasti v Avstrijo in Češkoslovaško.

Holandija in Belgija varujeta druga drugo; sklenili sta dogovor o gospodarskem sodelovanju glede izvoza in uvoza.

Družbo Columbia Gramophone je prevzela družba Grigsby Grunow Chicago, ki zaposluje okoli 14.000 delavcev. Ta fuzija je največja koncentracija v svetovni radio-industriji.

Demantov iz Južne Afrike v London v prvi polovici tekočega leta ne bodo pošiljali, a prodaja v Londonu se nahajajočih zalog se bo nadaljevala.

Pridelek riža v Siamu bo letos manjši kot je bil sicer in ga cenijo na 16.330.000 met. stotov proti 26.316.000 v preteklem letu in 24.700.000 stotov v povprečnosti zadnjih petih let. Lani so izvozili 17.800.000 stotov riža, letos bo izvoženih maksimalno 7.200.000 stotov.

Brezposelnost na Dunaju je narasla v drugi decembrovi polovici za 8400 na 114.800 oseb in je dosegla s tem svoje najvišje dosedanje stanje.

Obtok bankovcev v Nemčiji je po zadnjem izkazu Državne banke v znesku 5198 milijonov mark krit s 12,2 odstotki.

Société Générale de Belgique krajša dividendendo in bo za poslovno leto 1931 izplačala 140 frankov proti 200 frankom v preteklem letu.

Ogrski kontingent za drva iz Jugoslavije znaša za tekoče leto 1.112.390 met. stotov; uvozna carina za ta kontingent je 0,35 zlatih kron. Uvozna carina za drva preko kontingenta je 0,50 zl. kron.

Poljska banka bo predlagala upravnemu svetu izplačilo 12 odstotne dividende.

Cena dušika v Poljski je za pomladansko sezijo močno znižana in je nižja kot inozemska. Ker je poraba krita z domačo produkcijo bo uvoz iz inozemstva prepovedan.

Več svilenih tkalnic v Lodžu se je združilo v konvencijo, ki bo uredila cene, plačilne pogoje in v slučaju potrebe tudi produkcijo.

Število poravnjav v Avstriji je znašalo v preteklem letu 3511, konkurzov 816; številke za leto 1930 so 2695 in 694. Število poravnjav se je povišalo za več kot za 30 odstotkov.

Križanje pšenice in rži, ki obeta dobre uspehe, je izumil angleški profesor agrikulture R. Biffen.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd.

Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Chatillon, tovarna umetne svile v Milanu, glavnica 200 milijonov lir, je ustavila notacijo svojih delnic na italijanskih borzah.

Letne bilance ameriških velebank se odlikujejo po izredni likvidnosti; prikrojene so nervoznosti občinstva, kot so bile prikrojene že vmesne bilance od 30. septembra 1931.

Portugalska vlada je izdala pravkar odredbo, v kateri se naznanja opustitev zlatatega standarda.

V Hamburgu je 175 ladij brez dela; njih vsebina je 700.000 ton, kar pomeni za Hamburg rekord ladijske brezposelnosti.

Trije industrijski komisariati v Rusiji so bili pred kratkim na novo ustanovljeni: težka industrija, lahka industrija, lesna industrija.

Hranilne vloge nemških hranilnic so padle v oktobru za 283 milijonov mark, v novembru za 192 milijonov na 9745 milijonov.

American Smelting and Refining Co plača 12½ odstotno dividendo proti 37½% v prejšnjem četrtletju.

Lesno tržišče v letu 1931

V svetovni lesni trgovini je bila koncec l. 1931 zelo slaba situacija in to zlasti radi motenj v izvozu, raznih deviznih odredb kakor tudi uvoznih omejitev posameznih držav. K vsem tem težkočam so se pridružile še razne finančne neprilike, v katere so zabredle nekatere države. Kakor vse okolnosti kažejo, niso izgledi za letošnje leto, ali vsaj za prvo polovico tega leta, nič kaj ugodni. Lesna trgovina se bo morala še nadalje boriti s krizo, koje trajanje je popolnoma negotovo.

Ce hočemo proučiti splošne prilike v lesni trgovini, je potrebno, da si ogledamo položaj po posameznih državah. Iz poročila »Jugoslovanskega Lloyd« posnemamo:

Jugoslavija: Jugoslovanski izvoz kaže v preteklem letu veliko nazadovanje. Nekatere panoge so nazadovale celo za 50 %. Po količini je znašal izvoz lesa v prvih treh četrtinah leta tako-le:

vagonov	1929	1930	1931
gradb. lesa	110.651	93.853	58.624
drv	48.244	28.363	18.395

Iz tega vidimo, da je nazadoval izvoz drv za kakih 30 % od l. 1929 in sicer gradbenega lesa na hlohah 50 % od l. 1929. Tudi izvoz železniških pragov se je zelo zmanjšal; v tretji četrtini l. 1931 je bilo izvoženih iz Jugoslavije 356.000 železniških pragov, napram 546.000 komadov l. 1929. — Glede na vrednost nam kaže izvoz lesa sledečo sliko (v milj. Din):

	1929	1930	1931
lesni proizvodi	90.9	62.0	30.9
drva	106.3	54.9	35.0
gradb. les	1101.3	946.3	531.9
pragi	132.5	125.8	92.9

Celokupna vrednost izvoženega lesa je znašala v prvih devetih mesecih leta 1931 691 milj. Din, napram 1430 milj. Din v istem razdobju l. 1929; vrednost se je torej zmanjšala za 739 milj. Din.

Istočasno z nazadovanjem količine, je zaznamovati tudi padec cen lesu. Zlasti občutno so padle cene igličastemu in bukovecemu lesu, dočim je bila hrastovina bolj odurna napram tej slabi tendenci.

V letu 1931 je bil osnovan tudi kartel vseh izvoznikov lesa Jugoslavije. Na konferenci vseh producentov v državi se je dogovorilo glede razdelitve kontingenta za izvoz v Francijo; istočasno pa je bilo sklenjeno, da se z ozirom na slabo tendenco, produkcija v letu 1932 zelo omeji.

Romunska: Tudi romunski izvoz lesa je v letu 1931. zelo nazadoval. Po sedanjih podatkih izgleda, da bo to nazadovanje znašalo kakih 30 %. Temu so predvsem krive tarifske težave pri uvozu v Nemčijo, ter devizne odredbe pri uvozu v Madžarsko. Pripomniti pa je treba, da se je izvoz morskim putem preko Galaca kljub vsem precej dobro razvijal in zlasti še, če upoštevamo močno konkurenco ruskega lesa.

Poljska: Gospodarska depresija je najbolj prizadela poljski izvoz lesa. Radi carsinske vojne med Poljsko in Nemčijo, je bila Poljska prisiljena reorientirati svojo lesno trgovino napram Franciji in Angliji. Ko je prva ves uvoz lesa kontingentirala, je bil prizadejan Poljski prvi udarec, pa dec angleškega funta pa je dodal še svoje. Radi tega so tudi cene lesa v Poljski najbolj padle; njih padec znaša tu 40 % napram 25 % v ostalih državah.

Rusija: Za ruski izvoz lesa je merodajno predvsem angleško tržišče. Dobavo 600.000 standardov lesa, ki jo je imela Rusija dobaviti Angliji, so morali znižati na 100.000 standardov in vrhu vsega je Rusija morala znižati še cene od prvotno določenih. Kako se bo letos vršila lesna trgovina med Rusijo in Anglijo, ni mogoče še ničesar reči; od nje pa je v veliki meri odvisno splošno stanje v svetovni lesni trgovini. Značilno pa je to, da Rusija noče več prodajati Angliji bukovine, češ da so cene prenizke.

Nordijske države: Ruska konkurenca je zelo občutno zadela izvoz lesa iz nordijskih držav. Tako je švedski izvoz nazadoval za 15 %, Finski za 20 %, cene pa za 18 do 25 %. Tudi na Norveškem so izgledi za leto 1932 zelo neugodni.

Italija: Izmed vseh držav je Italija najvažnejša za uvoz jugoslovanskega lesa. Na žalost pa je uvoz v to državo letos nazadoval v prvih 10 mesecih za 27 %. Radi slabega finančnega položaja države je skoro popolnoma prenehala vsa gradbena delavnost v Italiji in zlasti so bila prekinjena vsa dela za obnovo po potresu porušeni krajev južne Italije.

Francija: Glede uvoza lesa v Francijo ni mogoče še ničesar točnega reči, ker še niso razporejeni kontingenti med posamezne države. Ti kontingenti se bodo do-

Konkurzi in poravnave

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in opravljenih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza od 21. do 31. decembra 1931.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Robič Walfried, Pekre; Weiss David, Rogaševci.

Savska banovina: »Fortuna«, Piroška Ljudevit, Novi Marof; Jesensky Marijo, Zagreb; Kanold d. d., Karlovac; Ubl Zlatka, jugoslav. Houdson Essex automobilus k. d., Zagreb; Vidic Valent, Zagreb.

Drinska banovina: Dukić Radivoj, Šabac; Pajić Čedomir, Bogosava.

Dunavska banovina: Lederer Mavro, Sv. Ivan Žabna; Panecki Vaso, Bela Crkva; Zimmermann Franjo, Temerin.

Vardarska banovina: Canić Kuzma, Priština; Dimitrijević J. Djordje, Djordjević Spaso i Djordjević Vasilij, Bitolj. **Beograd, Zemun, Pančevo:** Pančevačka Kreditna banka d. d., Pančevo.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Böhmerwald Henrik, Ljubljana; Cerlini Drago, Celje; »Iskra«, Celje; Kekić Jovan, Žablje; Praprotnik Jerica, Marenberg; Praprotnik Stefan, Marenberg; Preac Jakob, Maribor; Putan Adolf, Celje; Rešek France, Beltinci; Žnidaršič Karel, Obločice pri Ložu.

Savska banovina: Bast Ivan, Kutina (dan prijave odredi kot. sud v Kutini); »Drava« d. d., Zagreb; Ivanko Franjo, Zagreb; Tatalović et Priskić, Sušak.

Primorska banovina: Seserdić Stipo, Sinj, Smetana Josip, Senj.

Drinska banovina: Freiman Josip, Vinkovci; Rotmiller Herman, Sremska Mitrovica; Stark Gjuro, Rajevo selo.

Dunavska banovina: Fodor Otto, Vel. Beckerek; Futo Tomo, Subotica; Kiš Deža, Senta; Klein i Mor, Krstur; Pister Karl, Subotica; Popović Jovan, Markovec; Remesberger Gerhard, Vršac; Vujančić Nićifor, Indija.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajnistvu.

Moravska banovina: Marković S. Vladislav, Aleksandrovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: »Artaš« Diamant Natalija, Zemun; Naumović Todor, Beograd; Miličević Slavko, Zemun.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Dravska banovina: Lenart Josip, Ljubljana.

Savska banovina: Očić Ljubomir, Sisak.

Drinska banovina: Kojić Milan, Sedlar; Sarković Živko, Rača.

Dunavska banovina: Krišava Andrija, Novi Sad, Nenin P. Sava, Titel.

Moravska banovina: Andjelković Stevan, Paračin; Dunić Dragoljub, Paračin; Nešić Dušan, Niš; Paligorić Vasilij, Svilajnac; Radovanović Borivoj, Čuprija; Stamenković Miodrag, Jagodina; Stevanović Ljubica, Aleksinac.

Vardarska banovina: Smiljević Petar Hadži, Carevo Selo.

Beograd, Zemun, Pančevo: Andonović Donče, Beograd; Hinković Lazar K., Beograd; Kalderon Aron Buki, Beograd; Nikolić K. Lazar, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Kanold d. d., Karlovac, Ruppe Vjekoslav, Srpske Moravice.

Vrbaska banovina: Hejć Peter i žena Lesmejater, Odžak.

Primorska banovina: Valle Gian Battista, Split.

Dunavska banovina: Farago i sin, Čantavir; Klein i Freigang, Novi Sad; Lukačević Dezider, Sombor; Pesing — Veliki pariški magazin, Novi Sad; Vitenberg Henrik, Ridjica.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajnistvu.

RO-LEX knjigovodstvo VSAK DAN BILANCA

„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Selenburgova 6/1
Telefon št. 33-38

Iz naših organizacij

TRGOVSKI PLES! — Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča javnost, da se v letošnji predpustni sezoni ne vrši nikak Trgovski ples, kakor je bilo objavljeno v časopisju, ker ima ljubljansko trgovstvo resnejše skrbi, kakor prirejati ples, predvsem pa ima pred očmi »Pomožno akcijo«, s katero hoče pomagati najbednejšim. — Načelstvo.

Gremij trgovcev naproša p. t. člane, da v čimvečjem številu posetijo dobrodelno akademijo, ki jo priredi na korist bednikov in brezposelnikov mestna občina dne 14. t. m. v prostorih hotela »Union«. — Načelstvo.

ločili na podlagi povprečnega uvoza v to državo v l. 1925 — 1929, znašali pa bodo le 3/4 tega povprečnega uvoza in bodo razdeljeni na 4 kontingente v letu. Vsekakor pa bo uvoz v Francijo otežkočen radi povišanja poslovnega davka na les v Franciji, kakor tudi radi odredb, ki jih misli Francija naperiti proti onim državam, ki uvajajo devizne omejitve.

Nemčija: Nemčija je i producent i konzument lesa. Napeti trgovinski odnošaji med Švico in Nemčijo so zelo poslabšali uvoz nemškega lesa v Švico. Sicer pa je vladala na nemških tržiščih občutna depresija, ki je zlasti prizadela avstrijsko in čehoslovaško lesno industrijo. Cene gradbenemu lesu so nazadovale za dobrih 45 %, one žaganemu blagu pa za okoli 20 %.

SVETOVNA PRODUKCIJA LETA 1931 MANJŠA

Po neki ameriški statistiki je padla svetovna produkcija petroleja v prvih desetih lanskih mesecih napram istim predlanskim mesecem od 1179 na 1129 milijonov sodčkov a 1.51 hl. Zedinjene države Severne Amerike so skrčile svojo produkcijo od 754 na 703 milijone sodčkov, Venezuela od 119 na 100, Mehika od 34 na 28, Nizozemska Indija od 32.3 na 27.7, Columbia od 17 na 15.3 in Peru od 10.5 na 8.3. Nasprotno je pa Rusija pomnožila svojo produkcijo od 105 na 129.5 mil. sodčkov, Rumunija od 32.9 na 39.1, Perzija od 36.8 na 38.3, Argentina od 7.5 na 9.6, Trinidad od 7.8 na 8.2, Britanska Indija od 5.8 na 6.3 in Nemčija od 0.98 na 1 milijon sodčkov.

Sveže najfine še norveško

ribje olje

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Ljubljanska borza

Tečaj 8. januarja 1932.	Povprasevanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2258.80	2265.64
Berlin 100 M.	—	—
Bruselj 100 belg.	782.76	785.12
Budimpešta 100 pen.	—	—
Cu 100 fr.	1097.85	1101.15
London 1 funt.	187.23	194.73
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5614.05	5631.05
Pariz 100 fr.	220.91	221.57
Praga 100 kron.	166.98	167.48
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trat 100 lir.	283.52	289.52

Nova Lichtova cenitev sladkorja

Licht ceni sladkorno produkcijo Evrope z Rusijo vred v kampanji 1931/32 na 7,770.000 ton proti 10,640.000 tonam v kampanji 1930/31. Produkcijo Rusije ceni na 1,900.000 ton proti 2,010.000; ni še dolgo, ko je cenil Licht produkcijo Rusije na 1,700.000 ton. Nova cenitev se v primeri z lansko produkcijo glasi sledeče, in sicer v 1000 tonah surovega sladkorja:

	1931/32	1930/31
+ ali — proti		
Dežela	260	— 224
Velika Britanija	205	— 78
Belgija	28	— 30
Bolgarija	815	— 311
Čehoslovaška	122	— 46
Danska	5	+ 1
Finska	870	— 326
Francija	20	— 18
Gdansk	175	— 125
Holandija	360	— 60
Italija	8	— 18
Irska	80	— 24
Jugoslavija	7	+ 7
Latvija	13	+ 6
Litva	125	— 109
Ogrska	1550	— 979
Nemčija	500	— 292
Poljska	165	+ 15
Avstrija	55	— 108
Rumunija	345	—
Španija	144	— 43
Švedska	6	—
Švica	16	+ 6
Turčija	5874	— 2755
Evropa brez Rusije	1900	— 110
Rusija	7774	— 2865

Od vseh navedenih 24 dežel so zvišale produkcijo samo štiri, dočim sta ostali dve deželi pri isti produkciji kot sta jo imeli v prejšnjem produkcijskem letu.

Svetovnotržne cene so si deloma opomogle

Iz Pariza pišejo: Svetovni blagovni trgi, ki so v novembru po močni hausse prejšnjega meseca veliko zgrabili, so se mogli v decembru nekoliko popraviti. Razen sladkorja in bakra ni noben važen množstveni predmet padel na jesensko globinsko točko, če računimo v zlatu. V decembru samem so se nadalje oslabili baker, pšenica, kože in sladkor, utrdili so se bombaž, volna, kava in kavčuk, dočim je ostal petrolej nespremenjen in je mogel obdržati svoj tečajni novembarski dobiček. Razvoj cen v zadnjih treh mesecih se vidi iz sledeče tabele:

	Pričetek	Nov.	Dec.	Jan.
Blago	6.70	6.10	6.2	
Bombaž (New York)	24. —	23.25	24.2	
Volna (Antwerpen)	58. —	53.50	50.2	
Baker (Hamburg)	0.56	0.71	0.71	
Petrolej (New York)	63. —	55.75	53.7	
Pšenica (Chicago)	3.40	3.21	3.1	
Sladkor (New York)	6. —	6.50	7. —	
Kava (New York)	7.25	6.75	6.6	
Koža (New York)	4.45	4.28	4.4	
Kavčuk (New York)				

Povprečno vidimo na svetovnih trgih torej vendarle precejšnjo odpornost, ki s mora tem više ceniti, ko so se v istem času vršili na efektnih trgih veliki odpisi v tečajih delnic. Prej bi bili ti momenti gotovo bolj vplivali na blagovne trge in sicer v smeri na baisse. Slej ko prej ostane pa nepojasnjeno, če ni vir odporne sil blagovnih cen strah pred denarjem in tem posredno tudi pred papirji, glasečim se na denarne svote.

Atišek

useh vrst eno- in večbarvne

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

KOLIKO IMA RUMUNIJA ŠE ŽITA NA RAZPOLAGO

Pšenice za eksport ima Rumunija razpolago še 40.000 vagonov. Vsa lanska produkcija je znašala 350.000 vag.; 220.000 vag. so določili za dom, 72.000 vagonov so eksportirali, ostanek čaka še na eksport. Od koruznega pridelka v znesku c. 700.000 vagonov so vzeli za domačo prabo 400.000, dočim je za eksport namenjenih 300.000 vagonov. Glede ječmena ovsu ni še natančnih podatkov, zdi se pa da zaloge niso velike.

Razno

Produkcija železa in jekla v Avstriji. V prvem letošnjem četrtletju je bila ta produkcija sledeča: surovo železo 35.351 ton (proti 80.847 tonam v prvem lanskem in 36.495 tonam v zadnjem lanskem četrtletju); jeklo 84.086 ton (145.176 in 90.588 ton); valjano železo 69.868 ton (109.807 in 35.183 ton). Razen v valjanem železu je bila torej produkcija slabša kot v zadnjem lanskem četrtletju in v vseh vrstah neprimerno slabša kot v prvem lanskem četrtletju.

Brazilskega kavnu zavodu je dovoljen od vlade za nakup kave jamčeni kredit 20 mil. dol.

Fuzija italijanskih plovni družb izvršena. Ustanovni občni zbor nove italijanske plovne družbe »Italia«, v kateri so združene družbe Cosulich, Lloyd Sabauda in Navigazione Generale, se je vršil 2. t. m. Predsednik je vojvoda Abruški. »Italia« bo oskrbovala atlantsko pomorsko službo, dočim predstavlja novi, istemu koncernu pripadajoči »Lloyd Triestino« zvezo onih italijanskih plovni družb, ki oskrbujejo službo v Sredozemskem morju in proti Daljnemu vzhodu.

Turške uvozne določbe. Sistem uvoznih kontingentov, ki ga je vpeljala Turčija 18. novembra 1931, je bil z dekretom od 12. decembra podaljšana za prvo četrtletje 1932 in nekoliko spremenjen. V prvi vrsti se izločijo iz sistema nekatere surovine in polfabrikati, ki se uvažajo za turško industrijo in poljedelstvo, tako n. pr. stroji, medikamenti, itd. One vrste blaga, ki se morejo v bodoče uvažati brez omejitve izven kontingenta, so doslovno navedene; zlasti so to tekstilni, papirni, železni izdelki, električni stroji, mineralne vode, itd. V seznamu so navedene tudi spremembe v dosedanjih uvoznih kontingentih, ki pomenjajo za uvoznike bistveno poslabšanje. Nekatere vrste so od uvoza sploh izključene tako usnjeni čevlji, konfekcija, odeje itd. Važna je tudi sprememba, da spada v poštnih ovajih poslano blago v kontingente. V preteklem letu tako blago ni bilo v kontingente vračunjeno.

Spojitev v produkciji platine. Pred kratkim se je ustanovila v Londonu z imenom »Consolidated Platinum Ltd.« centralna prodajna organizacija za platino, obsega joča producente Rusije, Kanade, Južne Afrike in Colombie, to se pravi 95 odstotkov svetovne produkcije. Producenti se zavžejo, da prinesejo vso svojo produkcijo le potom Londonskega urada omenjene zveze na trg. Kartelna organizacija izjavlja, da ne namerava ceno platine umetno dvigniti, temveč hoče le obstoječe cene konsolidirati. V zadnjem času plačana cena 37 dolarjev za unco se smatra tako za kupce kot za prodajalce za zadovoljivo. Koliko časa se bo kartel, ki ima tako izredno monopolno stališče, s to ceno zadovoljil, je seveda drugo vprašanje; slučaj cinkovega kartela pravi, da se pozneje vseeno skuša cene dvigniti. Kakor vemo, je cena platine zelo kolebala. Napram maksimalni ceni 30 funtov v letih 1919 in 1920 pomeni sedanja cena velik padec. Londonsko prodajno centralo vodi L. Ginsburg, ravnatelj ruskih gospodarskih podjetij v Londonu; v upravnem svetu bodo pa zastopani vsi produkcijski okraji. Glede cene platine smo poročali tudi v članku o svetovnih blagovnih trgih.

V srebru naj plačujejo inozemske države Ameriki svoje dolgove, predlaga ameriški senator Borah.

Angleška železna produkcija pada. V povprečnosti meseca januar—julij 1931 je znašala angleška produkcija surovega železa le 332.000 ton proti 516.000 in 632.000 tonam v isti lanski in predlanski povprečnosti. Stevilke za surovo jeklo so 440.000, 608.000 in 803.000 ton. Uvoz železa in jekla je padel v letošnji mesečni povprečnosti na 215.000 ton proti 242.000 in 235.000 tonam, a ni tako padel kot eksport, ki izkazuje 167.000, 263.000 in 365.000 ton. Torej nazadovanje vsepovsod.

Českoslovaška kot producent tobaka. To vprašanje mora tudi nas zanimati; več ko producira Českoslovaška tobaka, manjši so naši izgledi za izvoz. Pride-lovanje tobaka v Českoslovaški se je v zadnjih letih močno dvignilo. Dočim je gojilo leta 1919 pridelovanje tobaka le 82 občin, jih naštejemo leta 1930 že 353. Število pridelovalcev je naraslo od 372 na 4110, pridelovalni prostor od 603 na 7498 hektarov, letos pa še nadalje na 8400 ha. Napredek je pa še bolj viden spričo zboljšanja kvalitete in temu odgovarjajočega večjega donosa. Povprečno je prišlo leta 1919 na 1 ha 375 kg tobaka, leta 1930 pa 2343 kg; finančni efekt na 1 ha je narasel v isti dobi od 139 na 7545 Kč.

S pšenico obdelana zemlja. Ves s pšenico obdelani svet na zemlji (brez Rusije) je cenjen na 948 milijonov hektarov proti 988 milijonom v preteklem letu. Evropa je udeležena z 294 milijoni (lani 295), Kanada 93 (101), U.S.A. 235 (239), Britanska Indija 128 (123), Argentina 72 (8), Avstralija 54 (73), druge dežele 75 (77). Ker je po ruski petletki pričakovati v tekoči kampanji v Rusiji 6 mil. ha več, bi bilo na vsem svetu z Rusijo vred 1 do 1,5 mil. ha več posejanih s pšenico kot lani.

Mednarodna sladkorna pogajanja glede produkcijske omejitve, zlasti na Kubi, so odložena na februar.

Žveplena konvencija se maje. Med ameriški producenti žvepla obstoji konvencija, ki se peča v prvi vrsti s kontingentacijo posameznih prodajnih trgov. Italijanska industrija, ki je združena v državnem prisilnem sindikatu in ki kaže ne-prestano ekspanzijska stremjenja, je zahtevala sedaj zvišanje svojih produkcijskih kvot. Amerikanci, ki imajo v kontingentnem dogovoru vodilno vlogo, se tem zahtevam protivijo, in ker Italijani nočejo odnehati, bo prišlo najbrž v bližnjem času do odpovedi konvencije.

Tržna poročila

Tržne cene v Mariboru 1. januarja 1932.
1 kg govejega mesa I. 10—12, II. 7—8, III. 4—6, jezika svežega 12—14, vampov 4—7, pljuč 4—6, ledvic 10—14, jeter 4—5, možganov 13—15, parkljev 4—5 vimena 4—5, loja 150—6 Dn.

Teletina: 1 kg teletine I. 12—14, II. 8—10, jeter 12—14, pljuč 10—12 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 8—14, sala 12—14, črevne masti 6—10, pljuč 5—10, jeter 5—8, ledvic 10—15, glave 6—8, nog 5—6, slanina sveže 10—14, papricane 15—20, prekajene 15—20, masti 14—18, prekajenega mesa 12—20, gnjati 18—20, prekajenih nog 5—7, prekajenega jezika 20—28, prekajene glave 6—12 Din.

Drobnica: 1 kg ovčjega mesa 8—10 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih klobas 14—26, debrecinskih 13—22, brunšviških 10—16, pariških 18—24, posebnih 15—24, safalad 15—25, hrenovk 18—24, kranjskih 22—28, 1 komad prekajenih 3—450, 1 kg mesenega sira 18—24, 1 kg tlačenk 12—20, salame 50—80 Din.

Kopjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 4, II. 2 Din.

Kože: 1 kom. konjske kože 80—100, 1 kg goveje kože 6—7, telečje kože 10, svinjske kože 350, gornjega usnja 52—80, podplatov 40—57 Din.

Perutnina: 1 piščanec, majhen 12—15 Din, večji 20—32, kokoši 25—35, race 20—30, gosi 60—85, purana 50—100, zajec domač, majhen 8—10, večji 20—30 Din.

Divjačina: 1 kom. fazana 25, zajca 20—35 Din.

Ribe: 1 kg krapov 20—22, morskih rib 20—40, polenovk 12—26 Din.

Mleko, maslo, sir, jajca: 1 lit. mleka 2—3, smetane 10—12, surovega masla 24—32, čajnega masla 36—48, masla kuhane-ga 30, ementalkega sira 60—80, polemen-talskega 32—40, trapistnega 18—25, groj-skega 20—25, tilskega sira 20—26, parme-zana 80—100, sirčka 8—10, 1 jajce 125—175 Din.

Pijače: 1 liter vina novega 6—10, sta-rega 12—24, črnega 9—14, piva 9, 1 ste-klenica piva 5—550, 1 sodček (25 l) 150, 1 liter žganja 25—30, rum 36—56, sad-jevca 3—4, 1 steklenica pokalice 175 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 440, polbe-lega kruha 380, 1 kg črnega kruha 310, rženega —, 1 komad žemlje 050 Din.

Sadje: 1 kg jabolk I. 2—5, II. 2—5, III. 2—5, sliv 8—12, hrušk I. 3—5, II. 3—5, III. 3—5, 1 limona 050—1, oranže 1—2, 1 kg rožičev 6, smokev 6—12, dateljev 40, mandeljev 40—56, orehov 5—6, orehov luščenih 19—20, rozin 17—24, maka 12—16 dinarjev.

Specerijsko blago: 1 kg kave I. 40—80, II. 38—68, pražene I. 44—94, II. 40—56, čaja 60—250, soli 275, popra celega 40—52, mletega 40—52, cimeta 56—60, paprike 30—48, testenin 760—12, marmela-de 18—36, pekmez 9—10, medu 14—20, sladkorja v prahu 1450—15, v kristalu 13—1350, v kockah 1450—15, kvasa 34—40, škroba pšeničnega 10—20, riževega 18—25, riža 3—12, 1 liter kisove kisline 45—50, kisa navadnega 2—4, vinskega 4—8, olja olivnega 16—20, bučnega 13—14, špirita denat. 9—10, mila 11—16, sode 18—2, ječmenove kave 8—14, cikoriije 16—20 Din.

Žito: 1 kg pšenice 235—250, rži 175—250, ječmena 175—2, ovsa 175—250, koruze 140—2, prosa 140—4, ajde 140—250, fižola 175—4, graha 12—14, leča 8—12 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke 00 415—450, 1 kg 0 410—450, 1 kg 1 410—450, 1 kg 2 390—425, 1 kg 3 350—385, 1 kg 4 325—375, 1 kg 5 335—365, 1 kg 6 325—350, 1 kg 7 225—350, 1 kg ržene moke I. 430—350, II. 290—325, prosene kaše 4—5, ječmenčka 340—12, otrobov 1—2, koruzne moke 175—2, koruznega zdroba 225—375, pšeničnega 430—5, ajdove moke št. 1 5—6, št. 2 350—5, kaše 6 Din.

Kurivo: 1 m³ trdih drv 100—112, mehkih 90—100, premoga trboveljskega 40—44, velenjskega 24—28, 1 kg oglja 2, koks 075—1, 1 liter petroleja 7, 1 kg karbida 6—7, sveč 14—36, 1 liter bencina dinarjev.

Zelenjava: 1 komad endivije 050—150, motovilca kup. 1, 1 kg radiča 12, 1 glav-zelja poznega 2—3, ohrovt 2—4, 1 kom. karfirole 4—12, 1 kupček špinata 1, 1 šopek peteršilja 025, zelene kom 1—150, zelenjava za kuh 050, 1 kg čebul 5—6, česna 10—16, 1 kom. pora 050, kup. korenja vrtnega 1, pese rdeče 1, repa 1, kolerabe kom. 050, 1 kg krompirja poznega 1—150, hrena 12—14, zelja kislega 3—4, repe kisle 2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmem dne 8. januarja 1932 je bilo pripeljanih 69 svinj, cene so bile sledeče: mladji prašiči 5 do 6 tednov stari kom. 50—80, 7 do 9 tednov stari 90—100, 3 do 4 mesece stari 150—200, 5 do 7 mesecev stari 350—400, 8 do 10 mesecev stari 450—500, 1 leto stari 650—700, 1 kg žive teže 5—650, 1 kg mrtve teže 8—10. Prodanih je bilo 54 svinj.

Dobava-prodaja

Dobave. Pri Dravski radionici v Ljubljani se bo vršila dne 19. januarja t. l. glavnice dobave jesenovega lesa, dne 20. januarja t. l. glede dobave ovojnega železa, 21. januarja t. l. glede usnjenih okov (»kožnih okov«). Pogoji so na vpogled vsak delavnik v pisarni uprave Dravske radionice v Ljubljani, Kobariška ul. 4. — Mašinsko odeljenje direktorije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe za dobavo denaturiranega špirita. — Gradbeno odeljenje rekeije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. januarja t. l. ponudbe za dobavo mehkih desk in plohov (pogoji na vpogled pri navedenem odeljenju. (Natančnejši podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom vpogled.)

Vinocet

Tovarna vinskega kisa d. z. o. z. Ljubljana

nudi
najlinejše in najokusnejše

NAMIZNI KIS

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

lehnitno in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a II. nadstr. Telefon št. 23 89

Spedijsko podjetje

R. Ranzinger

Telefon št. 20-60

Ljubljana

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glav. kolodvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA -
GREGORČICEVA 23

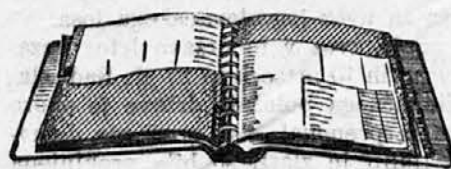
se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA KNJIGOVESNICA

»AGRIPPA«

kartoteka v obliki knjige

je praktična, moderna, ker nima predalov in omar, je pa tudi poceni

Pojasnila in navodila daje »AGRIPPA«-kartoteka LJUBLJANA, Selenburgova ulica štev. 1

Naročajte in širite »Trgovski list«!